

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Štev. 195. Leto XII.

Maribor, ponedeljek 29. avgusta 1938

Cena 1 din

Načrt za državljansko vojno na Češkoslovaškem

Ozadje napetosti in strahu preteklega tedna — Nemčija je hotela izvedeti za stališče evropskih držav — Izjava angleške vlade po finančnem ministru — Zakaj je Simon govoril umerjeno

DOGODKI PRETEKLEGA TEDNA.

LONDON, 29. avgusta. Pretekli teden je bil v evropski mednarodni politiki skrajno kritičen in se da primerjati samo s tistim tednom v maju, ko je stala nemška vojska na meji Češkoslovaške. Pred vsem je Nemčija v tem tednu še stopnjevala svojo časniško kampanjo proti Češkoslovaški. Nemški listi, ki so kakor znano, vsi pod najstrožjim nadzorstvom vlade, so objavljali članke in poročila skrajno hujskajoče vsebine. Na Češkoslovaškem so sudetski Nemci izdali poziv na svoje čete in pristaše, naj sami organizirajo »obrambo pred komunisti«. Berlinska vlada je pa storila posebne korake pri velesilah in drugih evropskih državah, katere je obvestila da zavlačevanja in izigravanja sudetskega vprašanja ne bo mogla več dolgo trpeti in bo v primeru še nadaljnjih neuspehov prisiljena seči po drugačnih sredstvih. V Berlinu so, dasi neuradno, to vest zanikali, je pa bila pravilna. Kakor se izve, je hotela Nemčija na ta način izvedeti, kakšno stališče bi posamezne države zavzele v primeru oboroženega konflikta. Zlasti je pritisnila zadevno na srednje in male države, toda na svoje obvestilo ni dobila od prizadetih vlad nobenega odgovora. Zato je po svojih postaništvih obvestila te vlade, da pod »drugimi sredstvi« ni mišljen direktni napad nemške vojske na ČSR. Toda tudi sedaj Berlin ni dobil odgovora. Srednje in male države so namreč zaprosile za zadevne instrukcije v Parizu, ki je njihova vprašanja poslal dalje v London.

»DRUGAČNA SREDSTVA«.

V Londonu je nastalo pred vsem vprašanje, kaj bi bilo treba razumeti pod nemškimi »drugimi sredstvi«, ako ne pomenijo napada s strani nemške vojske. Izvedelo se je končno, da se skriva za tem načrt za insceniranje državljanske vojne med sudetskimi Nemci in Čehi na Češkoslovaškem po vzorcu Španije. — Nemčija bi tajno oborožila sudetske Nemce z najmodernejšim bojnim orožjem. Ti bi nato izvršili sunkovit prevrat pod vodstvom svojih voditeljev in nemških častnikov kot Instruktorjev in svetovalecev. Čim bi se to zgodilo, bi vrel iz vse Nemčije na Češkoslovaško »prostovoljci« in od tam bi prejemale sudetskoneške čete tudi orožje in strelivo. Na ta način bi postala Češkoslovaška nova druga Španija, Nemčiji pa ne bi mogel nihče očitati, da je Češkoslovaško napadla.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN ŠPANIJA.

Te zanimive informacije, o katerih je javnost izvedela šele v soboto, bolj podrobno pa včeraj, so bile v zvezi z vsem ostalim glavnim vzrok nezgodnosti, ki je zajela zlasti Anglijo in jo prislila k novim akcijam. V londonskih diplomatskih in vojaških krogih je prevladalo prepričanje, da Češkoslovaška ni Španija in se prevratni udarec zaradi pripravljenosti češkoslovaške vojske ne bi posrečil tako, kakor se je generalu Francu. Nasledek tega bi bila nezgodna odkrita nemška vojaška intervencija. To bi torej stvarno pomenilo isto kakor že direktni napad, brez uvoda z državljansko vojno. Da se to prepreči, ali da se Berlin znova opozori na čuječnost Anglije, je angleška vlada sklenila spregovoriti v soboto na usta finančnega ministra sira Johna Simona. Prvotni predlogi so se glasili, naj bi angleška vlada direktno izjavila, da bo branila Češkoslovaško v primeru

nemškega napada, toda med razpravo je zmagalo drugo stališče, ki ga je zastopal zlasti ministrski predsednik Chamberlain. Chamberlain se je postavil na stališče, da bi pomenila taka izjava, čeprav bi ustrezala dejstvu, vendarle grožnja in pritisk. To pa bi škodovalo razvoju nadaljnjih pogajanj v Pragi. Anglija želi, da se v Pragi najde res rešitev, ki bo ustvarila podlago za mirno sožitje sudetskih Nemcev s Čehi. Tu je bilo torej odločilno prav isto stališče kakor glede lorda Runcimana. Tudi njega angleška vlada iz istih vzrokov ni poslala v Prago kot svojega oficialnega zastopnika, ampak formalno kot zasebnega posredovalca. Zasebni značaj Runcimanov misije in govor sira Simona torej ne pomeni, da Anglija noče prevzeti brezpogojno obveznih garancij glede Češkoslovaške, ampak samo to, da si želi v češkoslovaškem vprašanju uresničenje resničnega sporazuma.

SIMONOV GOVOR.

V tem znamenju je bil sestavljen zato ves govor, ki ga je imel v imenu angleške vlade v soboto v Lanarku na škotskem sir Simon. Sir Simon je dejal med drugim, da je glavni cilj Anglije odstraniti mednarodne napetosti in doseči splošno mednarodno pomirjenje. Anglija je demokratična in bo taka ostala, toda kljub temu nima namena voditi proti nedemokracijskim državam politiko sovražstva. Pravilna rešitev obstoječih problemov se ne more doseči z nasiljem. Vsaka uporaba nasilja bi v določenih okoliščinah povzročila, da bi tudi druge neposredno prizadete stranke posegle v vojno. Če pa konflikt enkrat začne, nikdar ni znano, kako se bo razvijal. Tisti, ki izzivajo konflikte,

ki bi lahko povzročili novo vojno, prevzemajo zato nase veliko odgovornost. Angleška vlada bo s podporo svojega naroda in ljudstva vsega imperija vrgla na tehtnico vso težo svojega vpliva, da prepreči vojno, kjerkoli bi grozila.

ČEŠKOSLOVAŠKO VPRAŠANJE.

Kar tiče Češkoslovaške, je izjavil Simon, je bilo stališče angleške vlade popolnoma in točno obrazloženo že v izjavi, ki jo je v spodnji zbornici podal ministrski predsednik Chamberlain 24. marca. Ta izjava velja tudi danes v polnem obsegu in nima angleška vlada ničesar dodati in na njej ničesar izpreminjati. Angleška vlada priznava, da je treba češkoslovaški problem rešiti, a je tudi prepričana, da se da najti mirnim potom vsem ustrežajoča rešitev. Vojna ne bi poznala nobene meje. Padec Češkoslovaške bi lahko postal za bodočo Evropo tako kritičen, da je nemogoče vnaprej predvidevati vso zmedo, ki bi nastala. Tega se morajo zavzeti vsi v vseh državah. Simon je nato opozoril tudi na Hullove in Rooseveltove izjave. Angleška vlada je zastavila na obeh straneh vse sile, da se doseže miren sporazum. Lord Runciman ni šel v Prago kot sodnik, ampak kot posredovalec. Ves miroljubni svet želi njegovi misiji uspeha. Lord Runciman ni v Pragi zastopnik angleške vlade, marveč zastopnik vseh ljudi, ki hočejo pravičnost in ljubijo mir.

PRED INTERVENCIJO V BERLINU.

V zvezi z vso to akcijo bo jutri važna seja angleške vlade, na kateri se bo sklepalo tudi še o direktnih korakih pri nemški vladi v Berlinu, da se doseže opustitev prenatrženih namer in mirna poravnava. Kakšni pa bodo uspehi teh prizadevanj, ne more še nihče prerokovati.

Teden usodnih odločitev v ČSR

OBNOVITEV DIREKTNIH POGAJANJ MED PRAŠKO VLADO IN SUDETSKIMI NEMCI. — NOV SESTANEK RUNCIMANA IN HENLEINA.

LONDON, 29. avgusta. Ves angleški tisk razpravlja obširno o sobotnem Simonovem govoru in o sedanjem položaju. Vendar se zdi, da se pesimistično presojanje zadnjih dni ni umaknilo bolj optimističnemu. Skoraj vsi listi so prepričani, da je zelo verjetno, da se bo položaj v prihodnjih dneh še poslabšal. Nekateri trdijo celo, da bo ta teden v zadevah češkoslovaškega vprašanja odločilen. Sedaj se bo na podlagi novih predlogov praške vlade sudetskim Nemcem, ki so sestavljeni z vednostjo in pobudo lorda Runcimana, pokazalo, ali so Nemci sploh pripravljeni resno se pogajati in popustiti, ali pa je vse, kar počno, le manever z določenim ciljem, ki nikakor nima tendenc

resničnega sporazuma. Velika pozornost se posveča tudi seji angleške vlade, ki bo jutri v torek ob 11. uri dopoldne. Ministrski predsednik Chamberlain, zunanji minister lord Halifax in finančni minister sir Simon se vrnejo v London že danes.

PRAGA, 29. avgusta. Lord Runciman je bil v soboto zopet pri predsedniku dr. Benešu, včeraj pa je povabil nujno na razgovor Konrada Henleina. Sešel se je z njim na gradu Rothenturm, pri princu Hohenloeuju, kakor prvič. Ta sestanek je vzbudil največjo pozornost in se splošno naglašja, da bodo prihodnji dnevi najvažnejši za nadaljnji razvoj češkoslovaškega problema. Nova direktna pogajanja z Nemci se prično najbrže že jutri.

Novi uspehi republikanskih čet

NACIONALISTIČNE OFENZIVE BREZ USPEHA. REPUBLIKANSKE ČETE PREHAJAJO V PRO TIOFENZIVO.

PARIZ, 29. avgusta. Veliki napor nacionalističnih čet, da bi z naglimi ofenzivami na različnih frontah dokončno strli odpor republikancev, so se končali z neuspehom. Ogromne žrtve nikakor ne ustrezajo skromnim doseženim uspehom.

BARCELONA, 29. avgusta. Avala. Havaš poroča: Po poročilu republikanskega vojnega ministrstva je delavnost nacionalističnih čet v zadnjih dneh popustila. Sovražni letalski napadi se pa nadaljujejo z vso silovitostjo in povzročajo mnogo škode. Na estramadurski fronti smo v odseku Cuza odbili vse sovražne napa-

de. Republikanske čete so zavzele včeraj sovražne postojanke pri Casa Hirugara Matadsanos in Las Hileras. Republikanske čete prodirajo sedaj na črti Madrid — Badajoz.

Borza. Curih, 29. avgusta. Diveze. Beograd 10, Pariz 11.935, London 21.285, Newyork 436.75, Milano 22.975, Berlin 175, Dunaj 29, Praga 15.05.

Vremenska napoved. Nobene sprememb sedanjega vremena.

Zapiski

Naš čas iz perspektive

Kmalu ne bomo več znali razločevati vojne in miru in samo bodoči zgodovinarji bodo mogli reči, ali je bila naša doba samo uvod v totalno vojno ali kaj drugega. (Gospodarska Politika, ČSR.)

Sedmograški Nemci dobri državljani

Ob priliki imenovanja komisarja za manjšine v Romuniji priobčuje glasilo romunskih Nemcev „Siebenbürgisch-Deutsche Tageblatt“ uvodnik, v katerem povdarja, da se sedmograški Nemci s poslednjo jasnostjo in nedvoumnostjo priznavajo k Romuniji in za njene meje. Oni nudijo dobro voljo delovati v tej državi in za to državo. Ako bi bila med sedmograškimi Nemci proti državna usmeritev, bi jim ne mogli pomagati niti urad za manjšine in tudi ne dobra volja večine romunskega naroda.

Ogroženost Poljske

Poljska mora resno računati z rastočo nemško nevarnostjo. Sicer pa jo k temu opominja tudi teoretik narodnega socializma Alfred Rosenberg, ki poleg razdelitve Rusije odkrito govori o popolnem uničenju Poljske.

Kurjer Warszawski.

Balkan trdnjava miru

Vesti o paktu med Malo antanto in Madžarsko so povzročile na londonskem tržišču optimistično razpoloženje. Sprejete so kot praktičen, čeprav majhen, korak k svetovnemu miru. Newyorška in londonska borza sta postali zadnje čase sploh bolj pozorni na dogodke v južnovzhodni Evropi ter beležita vsak pojav, ki oznanja mir.

Likvidacija hrvatskih šol med gradiščanskimi Hrvati

„Obzor“ piše o položaju hrvatske manjšine v Burgenlandu: Kakor je znano, so gradiščanski Hrvati pri plebiscitu po združenju Avstrije z Nemčijo, glasovali skoraj 100 odstotno za „da“, v nadi, da bodo ohranili svoje šolstvo in svoj jezik v cerkvi v onem obsegu, ki je bil tej mirni in lojalni manjšini 50.000 Hrvatov vedno priznan. Sedaj pa slišimo, da nameravajo likvidirati osnovne šole na ta način, da zahtevajo od prebivalstva, naj samo prosi za likvidacijo; učiteljstvo pa bi naj samo prosilo za premeščenja na nemške šole. Vse to bi se moralo zgoditi do 1. septembra.

Dr. Korošec o komunistih

Na kongresu Pax Romana na Bledu je imel notranji minister g. dr. Korošec pozdravni nagovor, v katerem je med drugim dejal: „Porabim to priliko, da korigiram veliko krivico, katero delajo komunisti naši državi s tem, da jo prikazujejo kot da na surov in nekulturen način postopa s pripadniki komunizma. Še noben komunist ni bil pri nas obsojen na smrt, še noben ni izgubil svojega življenja in vse kar se govori o trpljenju komunistov po naših ječah in zaporih, je velika neresnica in grda klevetva, ki jim jo v svoji propalosti predpisujejo njih tajna vodstva. Mi v policijskih metodah ne posnemamo komunistov in čuvamo dostojanstvo človečanstva.“

Slovenska kulturnost

St. L. piše v letošnji 8. številki mesečnika „Mladike“: Ponovno sem že slišal, da je slovenska kulturnost kriva neobglednemu slovenskemu narodnostnemu boju. Baje smo se v zgodovini vedno ravnali po znanem pregovoru: Pametnejši popušča.

Maribor, 29. avgusta.

Bližajo se dnevi, ko bodo zopet oživel naša mesta in se napolnila z učečo se mladino. Ti dnevi, ki zbuja v nas prvi občutek jeseni, dajejo marsikomu premišljevali o vprašanju, o katerem se pri nas žal skoro samo premišluje, a malo stori. To je vprašanje vzgoje slovenske mladine, zlasti inteligenčne.

Če začnemo razmišljati o tej stvari čisto pri kraju, na dnu, iz katerega izvirajo potem vsa druga vprašanja, kmalu z neprijetnim občutkom spoznamo, da slovenska vzgoja nima prav za prav nobenega pravega, jasno načrtanega vzgojnega cilja. Ali vemo Slovenci, kaj hočemo z oblikovanjem in vzgojo našega mladega človeka doseči? Ali lebdi pred našimi očmi kaka podoba človeka, lik, za čigar ostvartivjo naj bi vse slovensko vzgojno prizadevanje težilo? Ali ni naša celotna vzgoja tako nesodobna, zgolj odsev — in še ta medel — neke stare evropske pedagoške tradicije, ki je pa v Evropi sami že davno mrtva? Ali imamo v našem vzgojstvu kaj tipičnega našega, iz našega življenja zraslega, nekaj, kar je mogoče samo pri nas in to prav zato, ker je samo naše?

Če ima naša vzgoja pred seboj neko več ali manj idealno podobo, kateri želi približati in po njej oblikovati mladega človeka, je to neki abstraktni, obči, neživljenski lik, ki je lahko povsod doma in ne samo na Slovenskem in v Jugoslaviji, ali pa tudi nikjer. Če bi na našo mladino ne vplivalo življenje samo ter duhovne in zunanje razmere, ki v njih živi — in priznatl moramo, da je ta vpliv močnejši kakor ves neposredni vpliv vzgojiteljev! — bi odhajali iz šol v življenje neki neizraziti, neizdelani, neorientirani mladi ljudje, ki bi ne vedeli, kaj zdaj početi. Dobro je zato, da je živo življenje premagalo naše okostenelo, neplodno vzgojstvo, in da našo mladino formira in pripravlja na življenje slovenska in jugoslovanska življenska stvarnost sama.

Ta kapitulacija naše vzgoje pred globokim, močnim tokom sodobnega življenja, ki pušča za seboj vse, kar mu ne more dovolj naglo in spretno slediti, je dovolj jasen znak, da je treba celotno našo vzgojo — tako šolsko kakor narodno — preurediti, jo približati življenju, krepko pomakniti v našo sodobnost in ji postaviti močne, trdne, plodne temelje, iz katerih se bo lahko zdravo, bujno razrasla. Kajti čeprav je na koncu vseeno, kdo vzgaja — ali življenje, ali pa šola — je vendarle želeto, da bi mladino vzgajala najprej in predvsem šola in šele v drugi vrsti življenje. To pa prvič zato, ker šola lahko vzgaja polagoma, stopnjevito, premišljeno, urejeno in s tem prihrani mladega človeka pred marsikatero notranjo krizo, življenje pa je v svoji kaotičnosti brezobzirno, skokovito, neprizanašajoče in lahko s pridom hodi k njemu »v šolo« samo trdoživa, močna osebnost, kar pa mlad človek še ni — drugič pa zato, ker bo mlad človek, prihajajoč izza tihih, tesnih šolskih sten v široko razvalovano življenje, imel zlasti danes prav mnogo prilike, čutiti »vzgojno« moč življenja na svoji koži.

Prva in glavna osnova bodoče naše vzgoje bi morala biti ta, da opusti one stare, nečasovne in »občečloveške« vzgojne ideale ter se prilagodi tako novemu življenju, ki že dolgo bije na naša vrata, kakor novim, spremenjenim prilikam, v katerih smo se Slovenci v zgodovinskem razvoju zadnjih desetletij — in let! — znašli. Malokateri narod živi na tako kočljivem in nevarnem položaju kakor naš, zato bi morali mi še bolj ko drugi narodi posvetiti svoje najboljše sile prav vzgoji našega človeka, ki je nosilec našega življenja in lastnik našega ozemlja.

Naša narodna vzgoja, ne samo šolska, bo morala začeti ustvarjati človeka, ki se bo kot državljani Jugoslavije ter kot pripadnik našega naroda zavedal odgovornosti tako pred peteklostjo, ki je naš narod negovala, krepila in ga očevala pred utopitvijo v tujih valovih, ki so vedno butali ob naš dom, kakor pred bodočnostjo, ki je šele pred nami, kajti Slovenci še nismo živeli polne, velike, zrele dobe svojega narodnega življenja.

Kaj so v tem pogledu storili za svojo mladino drugi evropski narodi, poseb-

Govor notranjega ministra

Dr. Korošec o izpremembah v vladi — Volitve po starem zakonu?

LJUTOMER, 29. avgusta. Včeraj se je vršil v Ljutomeru narodni tabor, na katerem so govorili gg. notranji minister dr. Korošec, prelat dr. Matija Slavič, dr. Hohnjec, banski svetnik Stuhec, župnik Klekl in ga. Koren. Notranji minister je med drugim tudi dejal, da je danes program slovenskih taborov uresničen do zadnje točke, uresničen v naši narodni državi Jugoslaviji. »Sedaj, ko smo dobili v Ljubljani še akademijo znanosti in umetnosti, bi lahko mirno stopili s političnega odra, če bi se ne bali, da nam drugi tega ne napravijo, kar smo mi pridobili.« V pogledu zunanje politike je dejal, da je zdaj tudi Madžarska stopila v krog naših prijateljev ter da nam ni treba dan za dnem trepetati, da bomo sedaj in sedaj napadeni. »Kakor Srb ljubi svojo z junaško krvjo prepojeno zemljo in svojo govoricu, kakor Hrvat z vsem ognjem svojega srca ljubi svojo lepo domovino in govoricu, tako tudi mi Slovenci ljubimo svojo zemljo, svojo govoricu, svoj narod, a vsi skupaj bodimo dobri in zvesti Ju-

goslovani!« Nadalje je notranji minister govoril o notranjepolitičnih izpremembah ter dejal, da se je v vladi izvršila mala rekonstrukcija. Ta majhna izprememba pa da ne pomeni izpremembe programa ter da se smer vladne politike ne bo izpremenila.

Na vprašanje, kdaj bodo volitve, je notranji minister izjavil, da vlada o njih še ni sklepala ter da so tudi zato vse govornice o kakem trdno postavljenem datumu brez podlage. Prihodnjih volitev se ne boji, ker bo v vsej državi ponovno zmaga JRZ, le na Hrvaškem bo tokrat še močna bivša HSS, vse druge stranke in strančice pa ostanejo droben fizolček, katerega bodo pozobali. Dokaz, da volitev ne bo še jutri, je tudi dejstvo, da vlada še ni prinesla odločbe o volilnem zakonu. Res je, da je vlada obljubila nov volilni zakon, ni se pa vezala na noben termin. Zaradi tega se bo vlada morala tudi še odločiti, ali naj že sedaj predloži nov volilni zakon, ali pa naj dano obljubo prenese na nov parlament.

Benito Mussolini obiše Trst

PRISEL BO TUDI V POSTOJNO, GORICO IN DRUGA MESTA. — V TRSTU BO IMEL VELIK GOVOR, BAJE TUDI O NARODOSTNEM VPRAŠANJU.

TRST, 29. avgusta. Tu so v teku že sedaj uvodne priprave za sprejem ministrskega predsednika Benita Mussolinija, ki obiše Trst v nedeljo 18. septembra. Po vsem mestu se izvršujejo z vsó naglico razna javna dela, za sprejem sam pa se bo odel Trst v najslavnejšo zunanost. Kakor se izve, bo obiskal Mussolini ob tej priliki tudi Postojno, Gorico in nekatera druga mesta v Julijski krajini. V Trstu bo imel Mussolini velik govor, v katerem bo govoril o položaju Trsta z go-

spodarskega, zlasti pomorsko-prometnega stališča, kakor tudi o sodelovanju z Jugoslavijo ter drugih aktualnih vprašanjih. Zatrjuje se nadalje, da se bo v svojem govoru dotaknil tudi narodnostnih vprašanj Julijske krajine, vendar so te vesti zaenkrat znane le iz zasebnega vira. Mussolinijev obisk v Trstu in Julijski krajini je bil sklenjen že takoj po priključitvi Avstrije k Nemčiji zaradi novega položaja, ki je s tem nastal posebno za tržaško pristanišče.

Zborovanje Nemcev iz tujine

OGROMNA UDELEŽBA IZ VSE EVROPE IN OSTALEGA SVETA. GOVOR NAMESTNIKA RUDOLFA HESSA.

STUTTIGARD, 29. avgusta. Včeraj se je pričelo tu letošnje šesto zborovanje Nemcev izven Nemčije, ki so se pripeljali iz vse Evrope in od drugod. Pripeljali so se z rednimi in posebnimi vlaki. Udeležba je letos ogromna in prekaša vse dosedanje. Zborovanje se vrši v znak priključitve Avstrije k Nemčiji in sudetskemšega vprašanja. Zborovanje je otvoril včeraj Hitlerjev namestnik R. Hess. Hess je pozdravil Nemce iz tujine najprej v imenu Hitlerja. Dalje je dejal, da je narodni socializem Nemcev v tujini (t. j. neških državljanov, op. ur.) le njih

zasebna zadeva in svojega narodnosocialističnega prepričanja ne mislijo širiti med narodi, v katerih državah žive. Dalje je govoril proti individualizmu, o osvoboditvi nemštva v Avstriji in o sudetskih Nemcih, katerim je čestital k njihovem junaškemu boju in izjavil, da so vsi Nemci s svojimi srci na njihovi strani. Na njihovi strani je pravica 3 in pol milijona nemških ljudi, pravica pripadnikov velikega naroda, ki jim dovoljuje, da žive tako, kakor pritiče ljudstvu takega kulturnega naroda.

Pred novim procesom v Moskvi

TOKIO, 29. avgusta. Avala. Agencija Stefani poroča: Po neki vesti iz Moskve bo prihodnji mesec v sovjetski Rusiji zopet velik proces proti 50 uglednim osebnostim komunističnega režima radi veleizdaje. Med obtoženci je tudi prejšnji sovjetski poslanik v Tokiu, Jurenev, ki ga dolže, da je bil v stikih s poglavarjem neke tuje države in se pogajal za odstranitev Stalina. Pred sodišče pride-

jo tudi bivši varšavski poslanik Davtijan in mnogi drugi.

PREISKAVA V ALICANTU.

LONDON, 29. avgusta. Angleška preiskovalna komisija, ki preiskuje letalske bombne napade na odprta španska mesta, je prispela včeraj v Alicante. Komisija ne ostane tam dolgo in se vrne v Barcelono. Stalno sedišče komisije bo v Toulousi.

no pa oni, ki se jim je treba najmanj bati kake narodne nesreče, ve danes vsakdo, tudi če se neposredno ne zanima za vzgojno vprašanje. Stvarno in mirno presojajoči človek mora priznati vsakemu narodu ono, kar ima lepega, pametnega, in mogoče bi se vprav v pogledu vzgoje mladine lahko marsičesa naučili pri naših sosedih. Dragocen zgled nam nudi v tem tudi Češkoslovaška, ki je prav v zadnjih letih temeljito spremenila in še vedno spreminja svoj vzgojni sistem, prilagajajoč ga novim potrebam naroda in države. Narod, ki je vso vzgojo mladine osnoval na službi domovini, na pripravljenosti, darovati narodu v odločilnem trenutku vse svoje najvišje in najdražje, tak narod lahko mirno zre v bodočnost. Skrb, ki jo nekatere države posvečajo vzgoji svoje mladine, ne izvira samo odtod, ker se zavedajo, da bo po naravnem zakonu v prihodnosti ta mladina nositeljica vsega narodnega življenja, ampak izvira predvsem iz spozna-

nja, da je smisel in bistvo življenja nekega naroda dvig, krepitev, rast, razmah in stopnjevanje njegovih sil, ne pa samo ostajanje na neki — čeprav zdravi — sredini. Gmotno in moralno pa bo mogla svojo državo dvigniti ter svoj narod obnoviti samo ona mladina, ki bo prežeta z zavestjo, da se mora podrediti koristim celote, prezirajoč lastno udobje, pa tudi blagostanje, in ki je polna sile in požrtvovalnosti za svojo državo in za svoj narod.

Čeprav sta pojma vzgoje in izobrazbe med seboj najtesneje povezana, ju moramo v našem razmišljanju vendarle ločiti. Gotovo je, da mora vse izobraževanje služiti le oblikovanju nastajajočega človeka in da je koristno samo toliko, v kolikor vzgojiteljem pomaga doseči naš vzgojni cilj: zaveden, odločen, samozavesten in pogumen slovenski človek, ki bo sposoben ramo ob ramo z brati Hrvti in Srbi za Jugoslavijo živeti in umreti.

Drobne vesti

IZGUBLJENA MLADENICA NAJ-DENA.

V petek popoldne je odšel od doma 18-letni Josip Resman s svojim prijateljem Ariurjem Janom, brezposelnim natakarkjem. Odsla sta v Käfferjevo kopalnico in od takrat je izginila za njima vsaka sled. Obleko so našli v kabini, ni pa bilo čolna, katerega na polovico lastnik je bil izginuli Josip. Doma so bili v silnih skrbeh, spomnili pa so se, da je fant pred dnevi pravil, da namerava odpotovati s čolnom v Beograd in si tam poizkati službo. Stvar je bila prijavljena policiji in vsi so bili že prepričani, da sta fanta utonila. Danes dopoldne pa je sporočil brat Josipove mame iz Ptuja, da sta se oba izgubljenca zglasila pri njem. Bila sta brez obleke in brez denarja. Trdno sta bila odločena nadaljevati drzno pot proti Beogradu in bratovo prigovarjanje naj se vrnela ni imelo uspeha. Odsla sta še k staremu očetu, ki je oddaljen eno uro od Ptuja, da bi tam prenočila. Danes jutraj, ob zaključku lista, še ni prišlo iz Ptuja sporočilo, če so ju še pravčasno dobili in zadržali. Policija bo oba fanta vrnila staršem.

PRIVREDNA ZADRUGA SE NI LIKVIDIRALA.

V soboto je bil sklican v Mariboru izredni občni zbor Rožetove Privredne zadruge. Zanimanje pa je bilo proti pričakovanju tako malenkostno, da zborovalci niso bili sklepni in bo moral biti sklican nov občni zbor, ki naj potrdi likvidacijo tega proslulega zavoda.

Tatvina denarja. Ko je B. Dostalova sedela v družbi sorodnikov v gostilni Plauc na Koroški cesti, ji je nekdo ukradel iz ročne torbice 91 dinarjev. Oškodovanka je pri odhodu pozabila torbico v gostilni, vendar jo je natakarka takoj izročila gospodinjini in takrat do nje ni nihče prišel. Dostalova ne more osumiti nikogar.

Kamen mu je vrgla v glavo. Ko se je deset letni Dušan Požar igral na dvorišču z drugimi otroki, mu je nenadoma vrgla Ljudmila Jodl v glavo kot jabolko debel kamen. Oče je sinčka pripeljal na policijo in zadevo prijavil. Izkazalo pa se je, da je fant v precejšnji meri sam kriv, ker je tudi on drugim s fračo metal kamenje. Jodlova pravi, da se je silno razburila, ker je njenemu otroku vrgel Dušan kamen v roko. Dušanov oče in Jodlova zahtevata sodno postopanje. Fant je na glavi močno krvavel.

ODMEV REKONSTRUKCIJE NAŠE VLADE V PARIZU.

PARIZ, 29. avgusta. Pariški listi razpravljajo o rekonstrukciji jugoslovanske vlade in pravijo, da ne pomeni ta rekonstrukcija nikakršne spremembe notranje politične smeri. Gre le za spremembo osebnosti. Zlasti poudarjajo, da je novi trgovinski minister zagrebški poslanec in član JRZ. Kar tiče novega vojnega ministra, generala Nedića, je deležen ugleda tudi v Franciji. Bil je vojaški odposlanec v Parizu in ima, v francoski vojski mnogo simpatij. Lani je zastopal Jugoslavijo tudi pri proslavi francoskega narodnega praznika 14. julija.

NOV ATENTAT V PALESTINI.

JERUZALEM, 29. avgusta. V Jaffi je na arabskem sadnem trgu eksplodirala bomba. Šestnajst Arabcev je mrtvih, čez 30 pa težko ranjenih. Židje so poizkusili umoriti tudi arabskega policijskega inspektorja, pa jim ni uspelo.

HENLEIN NE PRIDE V STUTTIGART.

BERLIN, 29. avgusta. Vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein se po najnovejših vesteh ne udeleži kongresa Nemcev iz tujine v Stuttgartu. Pač pa bo odšel na kongres narodnosocialistične stranke v Nürnbergu od 5. do 12. septembra.

NOV PLAGALNI USPEH.

LONDON, 29. avgusta. Znani angleški plavalec Gartner-Witrodt je včeraj preplaval Rokavski zaliv med Anglijo in Francijo v 13 urah in 37 minutah. Gartner-Witrodt je star 42 let in se je šele pred štirim leti naučil plavati.

Novice

Židovski problem v Prekmurju

Židje v Sloveniji so versko organizirani v židovski verolpovedni občini v Murski Soboti, kjer imajo tudi sinagogo. Izjema so Židje iz lendavskega okraja, lastno občino v Lendavi. V soboški občini je organiziranih 230 moških in 220 žena. Večji del teh prebiva v soboškem okraju, večinoma v Soboti in na Goričkem. Drugi žive v majhnem številu in kot poedinici v mestih Ljubljana, Kranj, Celje, Maribor, Ptuj. V Lendavi in okolici je okrog 130 Židov.

Med prekmurskim ljudstvom žive Židje po istnem izročilu že okrog osem generacij. Ozemlje današnjega Prekmurja je imelo pod Ogrsko dokaj ugodno lego za razvoj srednjega trgoveškega stanu. Tu je potekala meja med agrarno Ogrsko in industrijsko Avstrijo. Dobre ceste so vodile iz notranjosti, deloma preko Sobote v Radgono, glavno tržišče za izmenjavo med obema področjema. Židje, ki so že od naselitve v Srednji Evropi vsled posebnih razmer postali trgovci, so se naseljevali tudi po prekmurskih trgih, knjižnicah in ob prometnih cestah. Bili so trgovci, mesarji, gostilničarji in podob. Židovstvo je ob enem z meščanstvom tvorilo v madžarski družbi liberalen element. Glavni nasprotnik liberalizma je bil madžarski katolicizem. Tak je bil tudi katolicizem narodnih manjšin, ki so ga predstavljali narodno zavedni duhovniki. Tako je bilo tudi v Prekmurju. Ta antisemitizem je bil takrat tudi nacionalno koristen, ker je bilo židovstvo takrat še huje madžarizirano kot malomeščanstvo in ker je madžarizaciji tudi služilo. Kljub temu pa v Prekmurju ni igralo tako nečedne vloge, kot n. pr. na Slovaškem ali v Podkarpatski Rusiji, kjer je bilo izžemanje židovskih krčmarjev vpreženo v raznarodovalni načrt madžarske vlade. Antisemitizem prekmurskega katolicizma seveda ni nastal iz narodnih razlogov. Iz verskih razlogov se tudi z evangeličanstvom ni razumel. Posledica tega je, da razen v Lendavi žive prekmurski Židje v Soboti in na versko meščanstvom Goričkem. »Pogromi na Žide«, ki so nastali samo v lendavskem okraju novembra 1918, so postali pogromi na gradove, notarose, trgovce in krčmarje brez razlike vere.

Prevratne razmere so židovstvo v Prekmurju močno razredčile. Leta 1910 je bilo med 90.000 prebivalci 1000 Židov, 31. jan. 1921 pa med 92.416 prebivalci 622. Od teh je živel takrat v Soboti med 234 preb. 179, v Lendavi med 2994 239 izraelitov. Mnogo se jih je odselilo na Hrvaško in druge južne kraje, iz Lendave posebno na Madžarsko. Statistika šteje samo pripadnike izraelske vere. Če upoštevamo tudi prestope v druge vere (največ pri porokah), vidimo

v primeri z današnjim stanjem velik padec.

Po vojni se Židje niso prav znašli. Kakor tudi mnogi evangeličani so videli v novih razmerah zmago katoliške duhovščine, ki je bila voditeljica narodnega prebujenja in dela za Jugoslavijo. Politično so se kakor evangeličani razdelili na razne antiklerikalne stranke. Žid dr. Strasser je bil n. pr. l. 1925 kandidat radikalne stranke. Tudi Radič je imel pristaše med Židi. Po 6. jan. so pozdravili novo spremembo. Bili so lojalni državljani. O nekem židovskem nacionalizmu lahko govorimo šele z zmago rasizma in pod vplivom svetovnega cionizma. Pod temi vplivi je nastal tudi bojkot vsega kar je nemško. Sloveščina in srbohrvaščina sta postali jezik trgoveškega dopisovanja. Židje v Prekmurju obvladajo poleg madžarsčine in nemščine razen nekaj izjem starejši vsi prekmursčino, drugi pa, zlasti mladina, književno sloveščino in hrvaščino. V zadnjih letih vlada med njimi večje zanimanje za slovenske knjige in liste.

V gospodarskem pogledu so Židje odločilni v Lendavi. Po poklicih je v Lendavi 13 nameščencev, 8 zasebnikov, 8 delavcev, 14 dijakov, 5 otrok, 3 intelektualci, 3 gostilničarji, 1 poljedelec, 2 industrijalca, 18 trgovcev, 8 obrtnikov, 48 gospodinj in 2 posestnika. Med industrijalce niso šteti manjši, ki imajo istočasno trgovino. V židovskih rokah sta dve tovarni pletenin (skupno nekaj manj kot 200 delavcev), ena tovarna dežnikov (30 delavk), 2 opekarni (okrog 50 delavcev) in trije mlini. Statistika poklicov za Sobotu (vštete so tudi družine, če jih dotični prehranjuje): 25 trgovcev (vseh trgovcev leta 1936 89), 8 obrtnikov, 10 šivilj in nameščencev, 5 delavcev, 1 svobodni poklic, 10 priložnostno in nezaposleni prejemniki podpor židovskih ustanov. V Soboti nimajo Židje nobene tovarne. Od 365 trgovcev 1. jan. 1936 je bilo v soboškem okraju 50 Židov. Večjo gospodarsko moč imajo trije, med bogatejše trgovce šteje še 9 družin. Hiše ima še nadaljnjih 14 družin, brez hiš je 25 družin.

Židovski problem je za narodnoobrambno delo v Prekmurju posebno važen od takrat, kar je postal sredstvo za pridobivanje pristašev tuji propagandi. Najnovejša izjava poslanca Hubaya, ki vodi namesto zaprtega majorja Salassija »hungarizem«, niso samo ostro antisemitske, temveč tudi revizionistične. Odnos do židovstva torej ni samo vprašanje humanitete in demokracije, temveč tudi problem, ki posega globoko v vprašanje zaščite državnih in narodnih interesov. Mnogo pa je seveda odvisno od Židov samih, kako se bo to vprašanje rešilo.

da bo mladina deležna pouka v prepotrebni higijenskih prostorih.

Z židavo justične palače v Murski Soboti v doglednem času ne bo nič, ker DHB kljub ponudnemu 10 milijonskemu kritju v občinskem premoženju dovoljenega zneska noče zvišati. Enako je padel v vodo tudi načrt o zgradbi še drugega važnega poslojpa.

KONFERENCA SLOVENSkih BRIVCEV V CELJU.

Včeraj je bila v Celju strokovna konferenca brivcev in frizerjev Dravske banovine. Ljubljano so zastopali delegati gg. Paulič, Sinkovič, Kaučič, Vašel in Zabkar, Maribor Novak, Juratič in Knez, Celje pa Vozlič, Frajlec, Grobelnik in Kranjc. Anketo je vodil domačin g. Vozlič in je trajala včeraj ves dan.

Na brivski konferenci so razpravljali o pomanjkljivosti uredbe o razmejivti brivcev in frizerjev, o določitvi enotnega postopka pri mojstrskih izpitih, o akciji za omejitev izdajanja obrtnih listov za določeno dobo, o podaljšanju pomočniške dobe, o vprašanju damsko frizerske stroke, o nadurah v brivsko-frizerski stroki, o ustanovitvi Zveze združenj brivcev in frizerjev za Dravsko banovino in o ukrepih proti pomočniškemu osebju, ki v prostem času šušmari.

Na anketi so slovenski brivci sklenili, da oni člani, ki so pred banko uredbo z dne 26. III. 1937. izvrševali damsko in brivsko obrt, lahko to še nadalje izvršujejo, vsi drugi pa, ki so dobili to pravico šele po navedeni uredbi, morajo najprej položiti izpit iz obeh strok. Torej velja za celo Dravsko banovino. Pomočniška doba naj se podaljša na 8 let, ker so se prepričali, da je triletna pomočniška doba prekratka. Oblast naj za dobo 5 let nikomur ne izda obrtne pravice, ker je v dravski banovini preveliko število samostojnih brivcev in frizerjev. Ustanovili bodo damsko frizerske in brivske šole. Prva taka praktična šola bo v Mariboru. Na konferenci so izvolili pripravljalni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovitev Zveze združenj brivcev in frizerjev Dravske banovine. Temu odboru predseduje načelnik mariborskega združenja g. Fr. Novak.

Pri slučajnostih so razpravljali o ustanavljanju podružnic, pavšaliranju davkov, o izigravanju obrtne zakonodaje, kakor so sklenili, da bodo te dni sestanki vseh treh združenj in nato ponovna konferenca v Celju. —ig.

o Sokolski nastop v Hočah. Sokolsko društvo v Hočah je priredilo včeraj proslavo 20 letnice osvobodjenja Jugoslavije združeno z javnim nastopom. Dasiravno je pričelo malo pred pričetkom močno deževati, prirediteljev to ni oviralo, pa je proslava kljub temu najlepše uspela.

o Proslava 60 letnice Narodne čitalnice v Šiški se je zaradi slabega vremena mogla vršiti le deloma, in sicer samo z blagoslovitvijo prapora, dočim so razvitje prapora kakor tudi slavnostni sprejeli morali priložiti na prihodnjo nedeljo 4. sept.

o Bojevniški tabor na Brezjah. Zveza bojevnikov je imela včeraj na Brezjah svoje vsakoletno zborovanje ob veliki udeležbi bojevnikov iz vseh krajev Slovenije. Slavje je bilo združeno z odkritjem spominske plošče bivšemu vojnemu kuratu Franu Bonaču.

o I. izkaz darov za stradajočo deco v mezdnem gibanju se nahajajočih kamnosekov v Ribnici na Pohorju izkazuje 1927 din. Med darovalci z večjimi zneski so gg.: dr. M. Ploj 500 din, Sobojevnik v Celju 230 din, Pinter & Lenart v Mariboru ter SDSZ po 200 din ter štirje darovalci po 100 din. Odbor se vsem, tudi manjšim darovalcem, najiskrenejše zahvaljuje. Zbiranje za stradajočo deco se še nadaljuje.

o Nogo si je zlomil. Posestnik Segula Franc iz Podvine pri Ptujju je vozil gramoz za okrajno cesto pod Sv. Urbanom pri Ptujju. Ko se je vračal po hribu navzdol je padel pod voz in si zlomil nogo.

o Padla s skednja. 10 letna Drevenšek Terezija iz Podlehna pri Ptujju je padla s skednja v gumno in se je težko poškodovala.

o Desetletni deček krade kolesa. V Dravogradu je včeraj ukradel 10 letni učenec 3. razreda ljudske šole Josip L. gostilničarju in mesarju Valentinu Patermušu »Puch« kolo in ga skrnil v seniku. Kmalu nato je deček izpred druge gostilne vzela kolo in se z njim pripeljal domov.

o Več nezgod, prometnih in drugih, se je pripetilo v Ljubljani na včerajšnjo nedeljo, ki je bila zelo deževna. Lilo je od jutra do večera. V Prešernovi ulici je spodrsnilo kolo davčnemu uradniku V. Labodi in je padel tako nesrečno, da je obležal s težkimi notranjimi poškodbami. Hude notranje poškodbe je dobil tudi mizarski pomočnik Matija Antončič, ki je padel z lestve. Hčerka natararice Marija Mastnakova pa je po nesreči zvrnila nase lonec vrele kave in zadobila nevarne opekline.

n. Konferenca šolskih zdravnikov, ki se je vršila v centralnem higijenskem zavodu v Beogradu, je sklenila resolucijo, ki med drugim zahteva razširjenje zdravniške službe tudi na vse podeželske šole.

n. Bolgarski delavci v Beogradu. Skupina 250 bolgarskih delavcev in delavk pod vodstvom predsednika kooperativnega gibanja Stevana Hadžijevega je obiskala včeraj Beograd. Pri sprejemu v dvorani Jugorasa je bolgarske goste pozdravil tudi minister za socialno politi-

ko in narodno zdravje Dragiša Cvetković, ki je poudarjal potrebo po bratskem sodelovanju bolgarskih in jugoslovanskih delavcev.

n. 100 milijonov dinarjev bo stala gradnja mednarodne ceste skozi Srbijo, ki bo vezala London s Carigradom. Licitacije so razpisane v prvih dneh oktobra.

n. Jesenski Zagrebški velesojem, ki obstoja že 30 let, je bil v soboto svečano otvorjen. Kralja je zastopal polkovnik Dragičević. Velesojem obsega med dr. nemško tekstilno industrijo v posebnem paviljonu. Pri tej priliki je bil v prisotnosti češkoslovaškega poslanika dr. Lipe otvorjen novi češkoslovaški paviljon, v katerem so razstavile razne češkoslovaške tvrdke svoje izdelke.

n. Popusti na železnici. Prometno ministrstvo je dovolilo olajšave udeležencem Združenja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov na zborovanju, ki se bo vršilo 20. oktobra v Splitu, in sicer imajo člani 75% popusta, njihove družine pa 50%.

Državna cesta med Podsusedom in Samoborom v okolici Zagreba je sedaj dovršena, vendar pa se promet nekaj dni vrši še po stari cesti, dokler se betonska površina nove ceste popolnoma ne posuši in utrdi.

n. Zračna proga Zagreb—Dubrovnik je za to sezono ustavljena.

n. Naše vojno ladjeve v Gružu. Vse naše vojne ladjeve se je mudilo prejšnje dni v Gružu.

n. Čehi bodo snimali Begovićevo delo v Splitu. Znani igralec in režiser praškega Narodnega gledališča Vladimir Rogoz se je mudil v Splitu, kjer je pripravil vse potrebno za snemanje Begovićevega dela »Amerikanska jaha« v splitskem pristanišču. Delo bo posnel praški Reuter film; snemanja se bodo vršila na Vočnem trgu v Splitu in na jahti Jugoslovanskega Lloydja »Tiha« in se začela v prvi polovici meseca septembra, končan pa bo film nekaj v decembru. Tako da bodo po novem letu film pri nas že vrteli.

n. Novi betonski most čez Limo pri Beranah bo stal po proračunu 1.350.000 din. Most bo eden najlepših javnih zgradb v Črni gori.

n. Nova tekstilna tovarna je ustanovljena v Pančevu z 10 milijonskim kapitalom.

n. Likvidacija agrarne reforme v samoborskem srezu. Končno so v zemljiško knjigo vpisani kot lastniki parcel oni agrarni interesenti, ki so dobili zemljo na veleposestvu grofa Erdödyja.

n. 50.000 dinarjev škode iz političnega maščevanja. Iz Šibenika javljajo, da so vinogradniku Andriji Vlahovu politični nasprotniki v ein sami noči posekali okoli 500 trsov ter mu tako napravili kakih 50.000 din škode. Pri »podvigu« je moralo sodelovati najmanj deset ljudi.

n. 14 letna deklica je skočila pod vlak iz žalosti za umrli očetom blizu Splita. Oče ji je umrl pred dvema meseci. Pod vlak je šla s pokopališča, kamor je vedno hodila jokati na očetov grob. V pismu, ki ga je pustila materi, jo prosi, naj ji ne zamere tega dejanja.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dvanajsti dan žrebanja 36. kola so bile izžrebane sledeče številke:

80.000 Din	46912, 72447
50.000 Din	30045
40.000 Din	25113, 27230, 59421, 67760
25.000 Din	28545, 45388
20.000 Din	7591, 97155
15.000 Din	40268, 41498, 41851
12.000 Din	9683, 61768
10.000 Din	259, 752, 4157, 15719, 20607, 20739, 41874, 49010, 50314, 58007, 61248, 71641, 72967, 76072, 76830, 48167, 91928
8000 Din	14799, 16049, 28918, 30927, 31353, 35092, 388814, 42530, 47513, 50237, 56674, 75905, 80475, 95930
6000 Din	4817, 8520, 9685, 24958, 35541, 42784, 44561, 44634, 58431, 66033, 71199, 77249, 77258, 80789, 87051, 87853
5000 Din	342, 14444, 15602, 165572, 27957, 30767, 45543, 66465, 73125, 76134, 76177, 82051, 86133, 91406
3000 Din	5806, 34570, 44209, 45356, 48909, 64495, 70304

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Kongres jugoslovanskih invalidov

V Invalidskem domu v Beogradu je bilo včeraj zborovanje invalidov, ki so se ga udeležili številni delegati iz vse države. Po obširnem razpravljanju sedanjega težkega položaja invalidov in vseh vprašanih, ki zadevajo njihove interese, je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da se vsem vojnim žrtvam in njihovim družinam povrnejo pridobljene pravice. Odvračanje nesposobnosti, ki upravičuje užitje invalidnine, naj se določi od 20% navzgor. Višina davka ne sme vplivati na višino invalidnine. Obnova postopka glede na odmero invalidnine naj se izvrši vselej, kadar se poslabšajo posledice zadobljenih ran odnosno boleznih. Resolucija zahteva nadalje ustanovitev avtonomnega invalidskega fonda in nov invalidski zakon, ki naj pravilno uredi dolžnosti države do invalidov in zaščiti njihove pravice.

MURSKOSOBOŠKA OBCINA IN KREDIT DHB.

Murskosoboška občina je svojčas za prosila Drž. hipotekarno banko za 5 milijonsko posojilo. Po pregledu občinskega gospodarstva po svojih odposlancih je sedaj banka dovolila posojilo le 1.400.000 din, ki ga bo občina porabila za zidanje osnovne šole.

Maribor

Razvoj avtobusnega prometa v Mariboru

Nekaj zanimivih števil iz zaključnega računa mestne občine za leto 1936/1937

Kdor se ne poglubi v številke, ki jih izkazujejo posamezni zaključni računi in proračuni mestne občine mariborske, ne bi verjel, kako ogromni so vsako leto izdatki, kjer mora mestno zastopstvo skrbeti za potrebno kritje.

Na ta način zremo, da so izdatki mestnih podjetij leta 1936 in 1937 znašali Din 24.777.647— in so bila mestna podjetja vzlic temu še aktivna.

Tu je treba omeniti, da je sedanje mestno zastopstvo prevzelo avtobusni park v naravnost obupnem stanju. Ne glede na to, da je bil ves avtobusni promet v prejšnjih letih pasiven, je avtobusni park obstojal samo iz zastarelih in do skrajnosti zdrapanih vozov na bencinski pogon, kjer so popravila požrla ogromne vsote, ne da bi bila ta vozila nudila občinstvu katerokoli udobnost.

Novo občinsko zastopstvo si je bržkone predočilo, da bi se hitro zboljšanje teh razmer prav kmalu izplačalo, ker bi se občinstvo pri primerni udobnosti tudi veliko rajše vozilo, tako da bi primerni vozovi mogli povzdigniti pasivno avtobusno podjetje do aktivnosti.

Na drugi strani pa se je mestni svet gotovo zavedal, da z ozirom na ozke ulice, ki režejo osredje Maribora, ni mogoče misliti na kak tramvajski promet, ki bi bil vrhu tega dražji od avto-

busnega prometa, da pa mora občinstvu na vsak način nuditi primerno prevozno sredstvo.

Tako so se mestna podjetja odločila najprej za nabavo dveh novih modernih avtobusov, pozneje pa je vsako leto bilo naročenih nekaj novih vozov in baje bo mestna občina letos naročila celo 4 nove moderne vozove za avtobusni promet, in sicer deloma za mesto, deloma pa za promet izven mesta.

Ta energična poteza mestne uprave se je popolnoma obnesla in so se stroški vseh teh avtobusov pokrili iz rednega avtobusnega prometa, ki je pri tem postal celo aktiven.

Na ta način bo imelo mesto Maribor naravnost vzorno urejen avtobusni promet, ki bo lahko za zgled tudi drugim večjim mestom v naši državi.

Ako pri tem pregledamo še nekatere druge številke, kakor izdatke za socialno skrbstvo v znesku din 2 milijona 622.709—, izdatke za zdravstvo v znesku din 2.054.029— ali pa izdatke za mestne uslužbenke, preskrbnine in druge slične izdatke v znesku 6 milijonov 196.816—, si moremo šele napraviti približno sliko ogromnega denarnega prometa, ki kroži potom mestne uprave in mestnih podjetij skozi razne postojanke zasebnega gospodarstva, ki je pri tem v dobri meri soudeleženo. X

30 let Narodno strokovne zveze

Včeraj je mariborska podružnica Narodne strokovne zveze v dvorani Delavske zbornice proslavila tridesetletnico svojega obstoja. Jubilejnega občnega zbora se je udeležilo lepo število narodnega zavednega delavstva. Svečanost je otvoril poslovodni podpredsednik organizacije g. Karl Rauš, ki je uvodoma pozdravil razne odposlance in zastopnike organizacij, ter izpregovoril o pomenu NSZ. Nato je pevski zbor „Nanos“ zapel Juvančevo „Slovansko“. Slavnostni govornik je bil strokovni tajnik g. Vladimir Kravos, ki je od časa do časa večkrat prekinjen od odobravanja opisal delo v 30 letni dobi in podčrtal nalogo Narodno strokovne zveze.

Po slavnostnem govoru so NSZ čestitali v imenu Sokolske župe in vseh tukajšnjih sokolskih društev g. Mohor-

ko Josip, v imenu Zveze kulturnih društev g. Golež Franc, v imenu Zveze kmetijskih fantov in deklet g. dr. Igor Rosina in prof. F. Bizjak za „Nanos“ ter prof. B. Sokolov za Rusko Matico.

Nato je predsedujoči podpredsednik zaključil slavnostno zborovanje z vabilom na skupno proslavo 30-letnice Narodne strokovne zveze, ki bo v začetku prihodnjega meseca v Ljubljani.

S pesmijo „Hej Slovani“, ki so jo zapeli „Nanosovci“ je bila lepa proslava Narodne strokovne zveze v Mariboru končana.

Popoldne so se člani v velikem številu udeležili izleta v Kamnico.

SODARJI IZ BIVŠE MARIBORSKE OBLASTI BODO SKUPNO ODLOŽILI OBRATNA POOBLASTILA.

Včeraj je bilo v prostorih Združenja

obrtnikov v Mariboru zborovanje Združenja sodarjev iz bivše mariborske oblasti razen Ljutomera, Dolnje Lendave in Murske Sobote. Sestanka, ki ga je vodil predsednik g. Jernej Golčar s Kozjega, se je udeležilo izredno veliko število sodarjev. Razpravljali so o neznosnem položaju sodarjev. Ker neštete resolucije, v katerih so zahtevali ostre ukrepe proti šušmarjem v sodarski stroki, niso nič zalegle, so sodarji včeraj v Mariboru sklenili, da bodo korporativno odložili svoje obrtne pravice, če oblast ne bo podprla boja sodarjev proti šušmarjem. Tej akciji se bodo pridružili tudi sodarji iz Ljutomera, Dolnje Lendave in Murske Sobote. -ig.

* Privatna dvorazredna trgovska šola s pravico javnosti zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Ustanovljena: Z odlokom Ministrstva trgovine in industrije I br. 2728/N z dne 4. avg. 1938. Lastnik zavoda: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Vpisuje učence -ke: v ponedeljek 29. avg. in naslednje dni. Vpisovanje se vrši: Trgovski dom, pritličje levo, Gregorčičeva ul. 27. Kako se vpisujejo učenci -ke: Osebnost in v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov. Za vpis potrebni dokumenti: Rojstni list in spričevalo o mali maturi ali o završnem izpitu na meščanski šoli. Vpisnina: din 100.—, ki jih je treba položiti pri vpisu. Ukovina: 10 mesecev po din 250.—. Plačuje se trimesečno vnaprej. Pričetek rednega pouka: Se sporoči pri vpisu. — Pravice in ugodnosti za učence in absolvente PTŠ: 1. dijaške ugodnosti na železnicah; 2. rodbinske doklade; 3. otvoritev ali prevzem poljubnega trgovskega podjetja na lastno ime; 4. dovršena PTŠ ima veljavo 6. dovršeni 1 razred PTŠ pa 5. razredov gimnazije; 5. po dovršeni PTŠ možen vstop v III. razred trgovske akademije; 6. pri vojaki dijaški rok, napredovanje za rezervnega narednika. — Glede vpisa, disciplinskega reda in izpitu kakor tudi glede celokupnega poslovanja šole veljajo natanko isti predpisi kot na državnih dvorazrednih trgovskih šolah.

m. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Mariboru ima vpisanih 20.000 članov. Najbolj je zastopana tekstilna industrija, ki ima eno tretjino vsega članstva; potem pridejo stavbinci, kovinarji, služinčad, na zadnjem mestu pa je papirna in grafična industrija, ki ima vpisanih samo 450 članov. V Sloveniji ima okrožni urad 211 zdravnikov, med njimi v Mariboru 26.

m. Vpisovanje in začetek pouka na drž. nepopolni meš. realni gimnaziji v Mariboru, Razlagova ul. 26, bo za II., III. in IV. razred dne 2. septembra, za I. razr. pa dne 3. septembra. Ravnateljstvo opozarja starše, da ne zamenjajo datumov,

ki so določeni za to šolsko delo na drž. realni (stari) gimnaziji. Podrobnosti o pričetku šolskega leta so razvidne v šolski letnici.

m. Dobava plina ukinjena. Zaradi preureditve plinovoda na Glavnem trgu, bo od 29. do 30. t. m. od 22. ure do 5. ure zjutraj ukinjena dobava plina za vse konzumente na desnem bregu Drave. Prizadeti konzumenti naj v navedenem času zapro plinske pipe pri plinomerih!

m. Nov grob. V sanatoriju dr. Ipavca je včeraj preminil trgovec g. Jakob Seifried iz Maribora, star komaj 41 let. Pokojnik je bil zelo priljubljen. Pogreb bo v torek ob 14.30 iz mrtvašnice na Pobrežju na pokopališče v Kamnici. Preostalim naše sožalje!

Umrla sta. V splošni bolnišnici sta umrla 37 letni voznik Franc Ferdič in 31 letna služkinja Katarina Šišnja.

m. Javna borza dela išče delavce. Javna borza dela, podružnica v Mariboru, potrebuje 2 sodarska pomočnika, 2 kluparska pomočnika, in 1 kuharico z daljšimi izpričevali.

Oba imata zelo nevarne poškodbe in so zdravita v bolnišnici.

m. Prometne nesreče. Na državnem mostu je avtomobilist povozil 7 letno Karolino Večernik, ki je dobila poškodbe na rokah in nogah. Slična nesreča se je dogodila kolesarju Ervinu Ključareviču, ki mu je na Aleksandrovi cesti avtomobil poškodoval roke in noge. Huiša prometna nesreča se je pripetila blizu Dupleka. Tam je avto podrl Ivana Rajšpa. Bil je na kolesu peljal 10 letno Marijo Koren.

m. Dva Bosanca sta se stopila včeraj v Vetrinjski ulici, pri čemer je dobil 34 letni mehanik Bešir Bašič nevarno rano na glavi. Enega so spravili v bolnico, drugega pa v zapor.

m. Pretep v gostilni. V neki gostilni na Tržaški cesti so se preteklo noč okoli polnoči stopili pivci in obležal je 38 letni posestnik Franc Š. s Teznega nezavestno. Nekdo mu je s stolom prebil lobanjo, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m. Žrtve maščevanja. Na Pobrežju v Lovski ulici našli težko ranjenega 27 letnega delavca Franca Nudla. Bil je za bodev v desno stran prs. Ko se je poškodovanec v bolnišnici nekoliko opomogel, je izpovedal, da ga je njegov oče Ivan H. zabodel iz maščevanja.

m. Napad na žensko. V Kamnici je včeraj napadel mlajši moški 20 letno delavko Antonijo Jančič in s kolom pobil na tla. Poleg drugih poškodb na glavi ima hudo ranjeno tudi levo oko, ki ga zdravnik najbrž ne bodo mogli rešiti.

* Na planinski tabor na Okrešlju! Poseben avtobus Putnika v Logarsko dolino: odhod 3. septembra ob 14. uri, odhod iz Logarske doline 4. septembra ob 18 uri. Vožnja Din 120.— za osebo! Prijavite se takoj pri Putniku Maribor, Ptuj.

m. Češki pisatelji po poklicih. Časopis »Knjige in čitatelji« objavlja sledečo statistiko: Izmed 246 jih je 48 novinarjev, 40 uradnikov, 33 profesorjev, 32 učiteljev, 15 duhovnikov, 12 zdravnikov, 11 igralcev in dramaturgov, 10 knjižničarjev, 7 odvetnikov, 6 sodnikov, 5 založnikov in 9 pisateljev, ki nimajo drugega poklica.

k. Nesmrtni Krylov. Ta naslov je praški univ. prof. dr. Ljackij svojemu prevodu Krylovljevih basni.

k. Tri najbolj tehtne češke oziroma slovaške knjige, ki so izšle v zadnjih dvajsetih letih išče literarni štirinajst dnevniki »Pogovori o knjigah«. Anketa naj dožene najboljše zbirke pesmi, prozo in znanstveno razpravo.

k. Sudetski Nemci bodo tudi letos postavili svojo umetnost v Pragi in drugih mestih republike. Gre seveda le za umetnike, ki so v istomerjeni.

k. Film o Stanislavskem. Moskovski filmski Studio pripravila dokumentaren film o Stanislavskem. Pokazali bodo njegove skušnje za Molierovega »Tartuffa« in njegov pogreb.

k. Ivan Grozni« je drama, ki jo je napisal Nemeč Felix Kügeles. Krstna predstava je v Kielu.

k. Stenhalovo razstavo bodo priredili v njegovem rojstnem mestu Grenoblu. Z njeno bodo proslavili 100 letnico izdaja njegove knjige »Memoirs d'un touriste«. V glavnem bo šlo za predmete, ki bodo pokazali stanje tujkega premeta v tadanjih časih.

Kultura

Osnove obrambne vzgoje na češkoslovaških srednjih šolah

Z letošnjim novim šolskim letom se začne pouk na čsl. srednjih in njim sorodnih šolah, pouk po novem učnem načrtu, ki ga je izdelalo ministrstvo šolstva v sporazumu z ministrom narodne odbrane, notranjih zadev in javnega zdravja. Novi načrt se deli na pravni in znanstveni in dopolnjuje dosedanje učne načrte vseh predmetov.

Tako bodo n. pr. v čitanke vloženi najlepši primeri iz literarnih del, ki opisujejo hrabrost Čehoslovaka od najstarejših dob do danes, boje čsl. naroda za demokracijo, izjave obeh prezidentov in drugih uglednih čsl. državnikov, dalje pesmi, ki zbuja osebno hrabrost in domoljubje in podobno. Pri klasičnem pouku se bo dijakom pojasnjevalo, s kakšnimi sredstvi in lastnostmi je rimski narod ustvaril, ohranjal in utrjeval svojo državo, in s čim je njegova vojska dosegala tako odlične uspehe. Iz življenja starih Grkov bodo učitelji poudarjali prednosti in hibe grškega individualizma v državnem in vojaškem življenju, razlagali temelje političnega življenja grških občin z demokratično in oligarhično ureditvijo ter prednosti in napake posameznih sistemov.

V zgodovini naj dijaki doumejo ob analizi poedinih faz zgodovinskega do-

gajanja npravne sile, ki so pospeševale razcvet posameznih držav. Domačo zgodovino bodo vzgojitelji podajali tako, da bi zbudili v mladini iskreno rodoljubje, zmisel za državo in čut za njegove potrebe.

V zemljepisju se bodo morali dijaki predvsem temeljito seznaniti s čitanjem zemljevidov in topografskih kart, kar ima velik vojaški pomen. Zlasti bodo morali dobro obvladati merilo, risanje položajev in zemljišča in iz teh risb sklepati na geološko, klimatično in antropogeografsko strukturo prikazanega.

V domoznanstvu bo imel učitelj možnost, da seznanj dijak o nalogah državljanov glede obrambe države, zlasti pa o vojaški obveznosti, organizaciji čsl. armade in njenem pomenu za varnost države, kakor tudi o civilni protiletalski obrambi.

V prirodopisju se bo posvečala posebna pažnja prirodninam in prirodnim pojavom, ki so važni za obrambo države. V nauku o človeku bodo poudarjali potrebe telesne izurjenosti in utrjenosti bodočih branilcev domovine.

Kemija naj da mladini teoretično poznavanje pomena kemične industrije za moderno vojo, poznavanje bojnih kemičnih snovi in obrambe proti napadom s

temi snovmi, povezano s praktično izvežbanostjo. Fizika jih naj pouči, kako moderna armada vsestransko izkorišča izume in iznajdbe, ki temeljijo na fizičnih zakonitostih.

Enako naj risanje in opisna geometrija dá učencem pravilno predstavo prostornosti, katere pomen v sodobni vojni je nesporen, zlasti pri opazovanju zemljišča in krokiranju.

Za telovadbo bodo ministrstva izdala nove učne knjige. Zanimivo je, da se sistem ženskih srednjih šol v ničemer ne bo razlikoval od moških. V krajih, kjer se bodo prirejali kurzi za prvo pomoč, samaritanski in vobče civilne obrambe, se bodo moral dijaki teh udeleževati.

Iz vsega torej vidimo, da se je češkoslovaško šolstvo popolnoma prilagodilo potrebam naroda in države in da se je vzgojni ideal precej oddaljil od običnih humanitarnih načel dosedanje vzgoje. mf.

k. »Milan Hodža in Jugoslavlani« je naslov knjigi, ki jo je napisal lektor bratislavske univerze Rista Kovijanovič. — Predgovor je napisal praški primator Peter Zenkel, z risbami pa jo je opremil bratislavski akademski slikar Jaroslav Votruba.

k. Češke novosti. Ivan Olbracht bo v kratkem izdal novelo z imenom »Brat Žak« iz življenja komediantov. Uvod mu je napisal pesnik Josef Hora. Razen tega bo izdal Vladimir Vančura zgodovinski roman »Křtiny«, Karel Novy pa roman »Třetí větev«.

Iz sodišča

OSMERO SE JIH JE ZAGOVARJALO
RADI STO TATVIN IN VLMOV.

Malemu kazenskem senatu, ki je zasliševal v soboto tate iz okolice Male Nedelje, je predsedoval sodnik dr. Turatto. Obdolžence so zagovarjali 4 odvetniki. K razpravi je bilo poklicanih do 20 prič. Javnost, ki je bila pri razpravi bolj redko navzoča, je z zanimanjem poslušala, kako je Korpar, ki ga je sodišče postavilo na čelo obtožbe, priznaval in ni priznaval. Sovaščanov razen prič je bilo bolj malo; kajti od Male Nedelje do Maribora je daleč in dan je bil deževen. Obtoženci s pričami vred so se vrstili pred sodiščem kakor objekti na ameriškem tekočem traku; nič časa ni bilo za tista znana kramljanja in storije, ki jih priče in obdolženci tako radi razpredajo pred sodniki. Dosti zanimivih detajlov smo zvedeli iz življenja naše vasi, kjer se tudi od časa do časa krade, da se preživi. Razprava je bila zaključena ob 13.30. Sodba bo razglašena danes ob 17. uri.

Pred murskosoboškim kazenskim senatom trojice se je moral 27. t. m. zagovarjati 28-letni Kepe Štefan iz sela Kapci pri Dolnji Lendavi. Državno tožilstvo ga je obtožilo grdega dejanja — posilstva, izvršenega letos junija nad neko 71-letno staro ženo. V tajni razpravi je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe. Kazen je sprejel, državni tožilec je bil tudi zadovoljen s sodbo.

Radio

Torek, 30. avgusta.

Ljubljana, 12 Opoldanski koncert. 20.30 Večerni koncert. 22 Napovedi, poročila, lahka glasba. — Beograd, 20 Narodne pesmi. 20.30 Sinfonični koncert. 22 Napovedi, lahka glasba. — Praga, 19.30 Večerni koncert. 21.05 Sinfonični koncert. — Strasbourg, 20.30 Prenos opere. — Milan, 21 Opera «Gioconda». — Varšava, 19.30 Koncert.

Spomnite se CMD!

Razno

MLAD PES

volčje pasme se je zatekel. Sliši na ime »Tomle«. Odda naj se proti nagradi v Grajski kleti. 618

NOVO! NOVO!
Sprejmem v izdelavo in popravilo raznovrstne tehnične in uteži. Izdelava precizna, cene zmerne! Makso Kert, Aleksandrova 19. 70

AKTOVKE, ŠOLKSE TORBICE

nahrbtniki, velika izbira, nizke cene pri M. Šterbal-u, Meljska 2, Trg svobode 6. 495

ŠOLSKO
torbice in nahrbtnike v veliki izbiri priporoča Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 499

Kupim

PARADIŽNIKA
svezega, popolnoma dozorelega, kupi vsako množino Slamič. Ljubljana. 617

Prodaj

LEPA KOPALNA BANJA
in postelja takoj na prodaj. Vprašati Slovenska ul. 8-I, Fasswald. 619

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom takoj oddam. Vrtna ul. 8. 614

Dve lepi
OPREMLJENI SOBI
separirani, oddam. Glavni trg št. 12-II. 613

LEPO OPREMLJENO SOBO
oddam. Naslov v upravi. 612

Zanimivosti

4 švicarska letala so se zrušila

Švicarska eskadrila petih letal, ki je krenila v soboto ob treh popoldne iz letališča v Dubendorfu, da bi sodelovala na tekmah v Luganu, je zabredla v gorah kantona Schwiz v gosto meglo. Vseh pet letal je letelo v višini 2000 metrov. Da bi se letala rešila megle, ki je bila tako gosta, da je zapirala sleherni razgled, so se obrnila z namerjo, da se povrnejo nazaj v Dubendorf. Pri tem manevriranju so tri letala zadela ob pečine v Mutathalu, zdrknila ob strmini ter se zrušila. Šest članov posadke, med njimi je bilo

največ oficirjev, je bilo na mestu mrtvih. Četrto letalo pa se je zaletelo v pobočje Drutzenberga in se takoj užešlo. Posadka tega letala je zadobila težke poškodbe ter je bila prenešana v bolnišnico v Einsidelu. Posadko so sestavljali kapetan Bucileri, vojaški letalski konstruktor in en poročnik. Samo petemu letalu se je posrečilo, da se je vrnilo nepoškodovano v Dubendorf. Na kraj nesreče so takoj odposlali oddelek kantonske policije s 15 dijaki-letalci.

SVETLOBNI SIGNALI Z BRIVSKIM
ZRCALCEM.

Prešle dni se je dogodila nesreča majhnemu angleškemu tovornemu parniku. Vsa posadka — 11 ljudi — je že računala z gotovo smrtjo. Porabili so že vse rakete, ne da bi jih opazil kak parnik. Tedaj pa je prišel kuhar na misel, da bi oddajali znamenja s pomočjo — brivskega ogledala. In res je opazila potaplajoči se parnik neka ladja, ki je poslala reševalni čoln in rešila mornarje v zadnjem trenutku.

NAJVEČJA KATEDRALA NA SVETU

Liverpol bo imel največjo katedralo na svetu in dve največji v Angliji, ko bosta dograjeni katedrala anglikanske cerkve in rimsko-katoliška katedrala. Poslednja bo stala 3 milijone funtov in bo večja kakor cerkev sv. Petra v Rimu, ki je bila doslej naj-največja na svetu. Cerkev gradi arhitekt Edwin Lutyens, protestant, v renesančnem slogu. Anglikansko pa gradi v gotskem stilu Giles Scott, ki je rimokatolik.

Anglikansko katedralo so začeli graditi leta 1904 in jo bodo končali, kakor računajo, l. 1950. Rimsko-katoliško svetišče pa so začeli graditi l. 1933 in bo končana čez 100 let. Čeprav na Brownlow Hillu, kjer cerkev gradijo, ni še nič videti, so porabili že okoli 2 milijona opek in nekaj ton cementa za temelje zgradbe.

DA BI MISLI NE POBEGNILE.

Misel je hitrejša od svetlobe. Glavna stvar je, da bi misli, ki nam šinejo v glavo, ujeli takoj, ker drugače se zgodi, da jih trenutek pozneje pozabimo. Zlasti pred spanjem se dobro razmišlja. Zato je vredno, imeti na nočni umarici blok in svinčnik. Zgodi se pogosto, da misel, ki se nam rodi pred spanjem, do jutra že pozabimo in se potem zaman trudimo, da bi se spet »spomnili«. Vse »brskanje« po možganih je zastoj. Včasih se nam pa tudi zgodi, da presojava zvečer nastalo misel zjutraj čisto drugače in to, kar bi zvečer uresničili, se nam zjutraj že ne zdi vredno.

× **20-letnica albanskega kraljestva.** V Tirani proslavljajo na svečan način 20-letnico albanske kraljevine. Proslav so se udeležili vsi tuji poslaniki in velika množica domačega ljudstva. 31. avgusta bo kraljica Geraldina odkrila spomenik Svobode.

× **Spomenik ponesrečenim novinarjem.** Novinarjem, ki so se nedavno ponesrečili v Debrecinu, nameravajo postaviti spomenik.

× **Nova ameriška križarka.** Amerika je spustila v morje novo vojno križarko od 10.000 t. Križarka »Helena« je oborožena med drugim s 6 topi kalibra 6 palcev.

× **Za pet minut se je pripeljala iz Amerike.** Iz prekoceanskega parnika »Mercury« je izstopila mlada, a slepa potnica Hazel Hurst s svojim zve-

stim vodnikom, volčjim psom. Tu pa jo je čakalo pravo razočaranje. Kajti angleški zakon ji je zabranjeval, da bi vzela psa s sabo na kopno, preden žival ne bi prestala svoje karentne dobe. Hazel se nikakor ni mogla spoprijazniti, da bi se ločila od psa. Ljudje so se zelo zavzeli za njo, celo sam ameriški poslanik; dosegel je pa samo to, da so pristaniški uradniki mladi dami dovolili, da se je smela za pet minut sprehoditi s svojim volčnjakom po angleški obali. Potlej je odšla nazaj na parnik, ki jo je prepeljal v New York.

× **Brzovlak z mrtvim strojevodom in kurjačem.** V državi Ohio v Severni Ameriki je nastala v kotlu lokomotive brzovlaka eksplozija, katera je ubila strojevodjo in kurjača. Vlak je drval potlej še nekoliko milj. Ko so potniki zvedeli, v kaki nevarnosti so se nahajali, so bili vsi prestrašeni.

× **Vojna med chikaškimi gangsterji.** Ze nekaj tednov divja v Chicagu vojna vihra med gangsterji. Našli so telo gangsterja Bataglisa, ki je bilo naravnost prerešetano s strelji. Izgleda, da bo tudi smrt tega gangsterja ostala policiji skrita, kakor je to vedno.

× **Utonil v akvariju.** V Atenah se je zgodila tragična nesreča, katere žrtev je bil dvetletni sinček nekega uradnika v ministrstvu. Ta je imel doma velik akvarij. V nekem trenutku, ko na otroka ni nihče pazil, je splezal po robu na akvarij, kjer pa je izgubil ravnotežje, padel v bazenček in utonil. Proti uradniku so uvedli sodni postopek.

× **Čuden vzrok samomora.** Na Češkem je izvršil samomor 80-letni stari Josef Moravek iz žalosti za — teletom, ki je zaradi neke bolezni poginilo.

× **Obvezna vojaška služba v Egiptu.** Kakor piše »Ewening Standard«, namerava uvesti egipčanska vlada obvezno kadersko službo, da bi čez deset let razpolagala z milijonom vojaštva. Organizacijo vojaštva bi naj izvedla angleška vojaška mislija.

× **Strela je ubila čredo 190 ovc v Srednji Albaniji.** Oba pastirja, ki sta drobno pasla, sta dobila nevarne opekline.

× **Vojaško letalo je strmoglavilo blizu Kreuxa v Franciji.** Bombarder je zgorel, pri čemer je našla smrt vsa posadka.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Od 1. do 12. septembra 1938

Veliko nagradno žrebanje

Brezplačno za obiskovalce velesejma iz tuzemstva

Krasna darila. (Izvezeti so imetniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

Motorno kolo »Bob Phaenomen« (Vok, Ljubljana) — **Radio aparat** 4+1 cevni »Super Ingelen« (Technik · Banjai, Ljubljana) — **Šivalni stroj** (modern pogrezljiv) (Vok, Ljubljana) — **30 provrstnih koles:** »Tribuna« F. Batjel — »Condor«, S. Rebolj in drug, »Resta«, Splošna trgovska družba — »Turnier« in »Elite«, H. Suttner »Axo«, Ign. Vok, »Panax«. — Darila so razstavljena na velesejmu.

Odtiraj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapečateni žaro, ki stoji ob glavnem vhodu. Dan obiska poljuben med 1. in 12. septembrom. Komisijsko žrebanje bo 12. septembra ob 5. uri popoldne na velesejmu.

OPREMLJENO SOBO
v novi hiši oddam v najem.
Strossmalerjeva 28. pritličje.
št. 2. 512

Stanovanje

DVA BOLJŠA GOSPODA
ali gospodični sprejemem na
stanovanje. Sever. Meljska
cesta 10. 532

Službo dobi

Sprejmeta se
DVA KLEPARSKA POMOČ-
NIKA
ki sta zmožna samostojno de-
lati, torej brez nadzorstva.
Kleparstvo Romih, Maribor.
615

Posebni parte se ne izdajo.

Potri globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabni dobri soprog, sin, brat in svak, gospod

Jakob Seifried

nas nenadoma v najlepši moški dobi, star 41 let za vedno zapustil.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 30. avgusta ob 14.30 uri iz mrtvašnice na Pobrežju na pokopališče v Kamnici.
Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 31. avgusta ob pol 9. uri v frančiškanski cerkvi.

Zagreb, Dol. Dubrava, Zagozdac pri Črnomlju, dne 29. avgusta 1938.

Mechtilda Seifried, soproga in vsi ostali sorodniki,